

Spis treści

Wstęp	7
1. Prawa i teorie	9
2. Teorie redukcjonistyczne	25
3. Podejścia i teorie systemowe	44
4. Teorie redukcjonistyczne a teorie systemowe	65
5. Struktury polityczne	84
6. Porządek anarchiczny a równowaga sił	106
7. Przyczyny strukturalne a skutki ekonomiczne	132
8. Przyczyny strukturalne a skutki militarne	164
9. Zarządzanie stosunkami międzynarodowymi	197
Aneks	215
Bibliografia	230
Indeks nazwisk	244

Książka **Kennetha N. Waltza** jest teoretycznym manifestem szkoły neorealistycznej w stosunkach międzynarodowych. Zdaniem autora, natura systemu międzynarodowego w decydujący sposób określa relacje zachodzące między tworzącymi go państwami. Przebudowa tych relacji wymaga innych narzędzi niż prowadzenie polityki wewnątrz państwa, ponieważ sfery te kierują się różną logiką. O ile polityka wewnętrzna opiera się na władzy centralnej i stosunkach subordynacji, o tyle sfera międzynarodowa odzwierciedla wielość ośrodków wpływu, wykorzystuje relacje koordynacji, nakazuje uzgadnianie.

Dzięki pracy Waltza „realistyczne” spojrzenie na świat stało się znacznie bardziej elastyczne, zdolne adaptować się do zachodzących przemian. Wyprowadzony z historii nakaz, by państwa polegały przede wszystkim na własnej sile, ani nie stoi w sprzeczności z polityką tworzenia sojuszy, ani nie uniemożliwia integracji międzynarodowej. Przeciwnie, współczesne procesy integracji, zwłaszcza w Europie, potwierdzają logikę międzynarodowej polityki, przenosząc rywalizację na wyższy poziom organizacji życia międzynarodowego. Także zjawiska kryzysu gospodarczego, które ujawniły się w wielu krajach w 2008 roku, i ukute wówczas hasło *the state is back* „państwo wróciło”, dają się wyjaśnić przy wykorzystaniu spostrzeżeń autora.